ספרא — פרק א

[א] "ונתתי גשמיכם בעתם" – ברביעיות. אתה אומר ברביעיות או אינו אלא בערבי שבתות? אמרו, אפילו שנים כשני אליהו וגשמים יורדים בערבי שבתות – אינם אלא סימן קללה. הא מה אני מקיים "ונתתי גשמיכם בעתם"? ברביעיות. מעשה בימי הורדוס שהיו גשמים יורדים בלילות; בשחרית זרחה החמה, ונשבה הרוח, ונתנגבה הארץ, והפועלים יוצאים למלאכתם ויודעים שמעשיהם לשם שמים. "ונתתי גשמיכם בעתם" – בלילי שבתות. מעשה בימי שמעון בן שטח בימי שלמניציה (ס"א שלמצו) המלכה שהיו גשמים יורדים מלילי שבת ללילי שבת עד שנעשו חטים ככליות ושעורים כגרעיני זיתים ועדשים כדינרי זהב; וצררו מהם חכמים והניחום דוגמא לדורות הבאים להודיע כמה חטא גורם. לקיים מה שנאמר (ירמיהו ה, כה) "עונותיכם הִטו אלה וחטאתיכם מנעו הטוב מכם".

[ב] "ונתתי גשמיכם בעתם" – לא גשמי כל הארצות. הא מה אני מקיים "ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך"? שיהיה שובע בארץ ישראל ורעב בכל הארצות; והם באים ולוקחים מכם, ומעשירים אותם בכספים, כענין שנאמר "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שוברים". וכן הוא אומר (דברים לג, כה) "וּכְיָמֶיךָ דָּבְאֶךָ" – שיהיו כל הארצות דובאות כסף ומביאות לארץ ישראל.

[ג] "ונתנה הארץ יבולה" – לא כדרך שהוא עושה עכשיו אלא כדרך שעשתה בימי אדם הראשון. ומנין שהארץ עתידה להיות נזרעת ועושה פירות בן יומה? תלמוד לומר (תהלים קיא, ד) "זכר עשה לנפלאותיו". וכן הוא אומר "תדשא הארץ דשא עשב" – מלמד שבו ביום שהיתה נזרעת, בו ביום עושה פירות.

[ד] "ועץ השדה יתן פריו" – לא כדרך שהיא עושה עכשיו אלא כדרך שעשתה בימי אדם הראשון. ומנין שהעץ עתיד להיות ניטע ועושה פירות בן יומו? תלמוד לומר "זכר עשה לנפלאותיו". ואומר "עץ פרי עושה פרי למינו" – מלמד שבו ביום שהוא נטוע, בו ביום עושה פירות.

[ה] מנין שהעץ עתיד להיות נאכל? תלמוד לומר "עץ פרי"; אם ללמד שהוא עושה פרי, והלא כבר נאמר "עושה פרי"!? אם כן למה נאמר "עץ פרי"? אלא מה פרי נאכל, אף העץ נאכל.

[ו] ומנין שאף אילני סרק עתידים להיות עושים פירות? תלמוד לומר (ויקרא כו, ד) "ועץ השדה יתן פריו".

[ז] "והשיג לכם דיש את בציר" – שתהיו עסוקים בדיש עד שיגיע בציר; "ובציר ישיג את זרע" – שתהיו עסוקים בבציר עד שיגיע הזרע. "ואכלתם לחמכם לשבע" – אין צריך לומר שיהיה אדם אוכל הרבה ושבע, אלא אוכל קמעא והוא מתברך במיעיו כענין שנאמר (שמות כג, כה) "ועבדתם

את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימיך". "וישבתם לבטח בארצכם" – בארצכם אתם יושבים לבטח, ואי אתם יושבים לבטח חוצה לה.

[ח] שמא תאמרו "הרי מאכל, הרי משתה; אם אין שלום, אין כלום!" תלמוד לומר "ונתתי שלום בארץ" – מגיד שהשלום שקול כנגד הכל. וכן הוא אומר (ישעיהו מה, ז עיין שם) 'עושה שלום ובורא את הכל' – מגיד שהשלום שקול כנגד הכל.